ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.12.2020 г.
SWD(2020) 349 final

Законодателен акт за цифровите услуги

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,

придружаващ

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно единен пазар на цифровите услуги (законодателен акт за цифровите услуги) и за изменение на Директива 2000/31/ЕО

{COM(2020) 825 final} - {SEC(2020) 432 final} - {SWD(2020) 348 final}

Резюме

Оценка на въздействието на законодателния акт за цифровите услуги

А. Необходимост от действия

В какво се изразява проблемът и защо той се разглежда на равнище ЕС?

Цифровите услуги трансформираха икономиката и обществото на ЕС през последните две десетилетия, и по-специално с появата на онлайн платформите. Настоящата инициатива се основава на оценката на Директивата за електронната търговия от 2000 г. Приложената оценка на директивата показва, че основните ѝ принципи остават валидни, но в светлината на появилите се специфични предизвикателства някои от нейните специфични правила се нуждаят от осъвременяване, и по-конкретно тези относно онлайн посредниците и онлайн платформите. На този фон в доклада за оценка на въздействието се анализират три основни проблема и причините за възникването им.

Първо, гражданите са изложени на все повече онлайн рискове и вреди — от разпространението на незаконни дейности до рисковете за техните основни права и други вреди за обществото. Тези проблеми са широко разпространени в цялата онлайн среда, но тяхното въздействие се усеща най-силно във връзка с големите онлайн платформи поради техния обхват.

Второ, надзорът на онлайн платформите в ЕС като цяло е до голяма степен некоординиран и неефективен, въпреки системното значение на тези услуги. Ограничената рамка за административно сътрудничество, определена от Директивата за електронната търговия с оглед на преодоляването на трансграничните проблеми, не е достатъчно конкретизирана и се използва непоследователно от държавите членки.

Трето, държавите членки започнаха да регулират цифровите услуги на национално равнище, което доведе до нови бариери във вътрешния пазар. Това води до конкурентно предимство за установените много големи платформи и цифрови услуги.

Какво следва да бъде постигнато?

Общата цел е да се гарантира надлежното функциониране на единния пазар, особено по отношение на предоставянето на трансгранични онлайн посреднически услуги. Конкретните цели са насочени към i) поддържане на безопасна онлайн среда, ii) подобряване на условията за иновативни трансгранични цифрови услуги, iii) овластяване на потребителите и защита на техните основни права в онлайн среда и iv) установяване на ефективен надзор върху цифровите услуги и сътрудничество между органите.

Каква е добавената стойност от действия на равнище ЕС (субсидиарност)?

Съдържанието и услугите в интернет поначало се предоставят транснационално. Паралелното и разнородно регулиране от страна на отделните държави членки затруднява предоставянето на посреднически услуги в целия ЕС и е неефективно за гарантирането на безопасността и защитата на всички европейски граждани. Действията на равнище ЕС биха намалили правната разпокъсаност и разходите за изпълнение на нормативните изисквания, биха гарантирали еднаква защита на всички граждани и еднакви условия на конкуренция за предприятията, биха повишили целостта на единния пазар и биха дали възможност за ефективен надзор през границите. Нито една държава членка не може да разреши тези проблеми сама.

Б. Решения

Какви са различните варианти за постигане на целите?

Три варианта бяха оценени подробно, в допълнение към основния вариант:

1. Ограничени мерки срещу незаконни дейности за определяне на процедурни задължения на онлайн платформите за справяне с незаконните дейности с оглед на защитата на основните права на потребителите и гарантирането на прозрачност. Подобрени механизми за сътрудничество между органите за разрешаване на трансгранични проблеми чрез цифрова клирингова къща.

2. Напълно хармонизирани мерки с цел насърчаване на действия от страна на доставчиците на услуги, повишаване на прозрачността и преодоляване на по-широк кръг от възникващи рискове чрез овластяване на потребителите. Механизъм за правоприлагане и сътрудничество, подсилен от

хармонизирани условия за административни разпореждания и определяне на централен координатор във всяка държава членка.

3. Асиметрични мерки с по-големи задължения за много големите онлайн платформи, допълнителни изяснявания на режима на отговорност на онлайн посредниците и управление от страна на ЕС при засилен надзор и правоприлагане. Това е предпочетеният вариант.

Какви са позициите на различните заинтересовани страни? Кой подкрепя отделните варианти?

Обстойната консултация с различни заинтересовани страни показва широк консенсус за действия от страна на ЕС, по-специално чрез подсилена рамка за целия ЕС, като едновременно с това се запазят основните принципи, предвидени в Директивата за електронната търговия. Като цяло е налице широка подкрепа от онлайн посредниците, предприятията и гражданското общество за хармонизиране на процедурите за уведомяване и предприемане на действия в целия ЕС. Онлайн посредниците настояват за ясна рамка за предприемане на доброволни и добросъвестни мерки срещу незаконно съдържание при гарантиране на правната сигурност. Мерките за прозрачност са подкрепяни много широко също така от предприятията и гражданското общество, като последното акцентира и върху алгоритмите за препоръчване на съдържание. Някои бизнес организации и стартиращи предприятия настояват за асиметрични правила. Подобреното сътрудничество между органите на държавите членки и значението на споделянето на данни с публичните органи са ключови за държавите членки. Организациите на гражданското общество, както и някои предприятия и национални органи настояват за надзор от страна на ЕС. Разгледани заедно, трите различни проекта на доклади на Европейския парламент по собствена инициатива относно законодателния акт за цифровите услуги подкрепят вариант, подобен на предпочетения вариант в доклада за оценка на въздействието.

В. Въздействие на предпочетения вариант

Какви са ползите от предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — на основните варианти)?

Положителен ефект може да се очаква върху единния пазар и върху конкуренцията, като този ефект може да доведе до увеличение с 1—1,8 % на трансграничната цифрова търговия. Асиметричните правила ще гарантират насърчаване на по-малките нововъзникващи конкуренти, което ще подпомогне конкурентоспособността, иновациите и инвестициите в цифрови услуги, като същевременно тези правила ще бъдат насочени към конкретни вреди, възникващи през големите платформи. Онлайн прозрачността и безопасността, както и защитата на основните права ще се подобрят. Засиленото сътрудничество между държавите членки и управлението на равнище ЕС ще подобрят правоприлагането и ще осигурят съвременна надзорна система за цифровите услуги.

Какви са разходите за предпочетения вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

Преките разходи са пропорционални на размера и обхвата на доставчика на услуги. Услугите ще изискват също така незначителни разходи за техническия дизайн и поддръжката. Разходите, свързани с изискванията за предоставяне на информация, ще намалеят в сравнение с основния вариант. Най-съществените разходи ще бъдат ограничени до много големите онлайн платформи.

Какво е въздействието върху МСП и конкурентоспособността?

Актуализираните и единни правила ще помогнат на МСП да извършват дейност в рамките на целия единен пазар, подпомагайки разрастващите се и иновационните предприятия. Оценката на въздействието показва също така икономии на разходи от страна на МСП, на които може да се наложи да противодействат на незаконно съдържание. Микропредприятията и малките предприятия обаче няма да бъдат обхванати от задълженията, които се налагат на онлайн платформите, като ще бъдат освободени и от задължения за обстойно докладване.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Ние очакваме значително намаляване на разходите, произтичащи от неефективността на съществуващата среда за сътрудничество между органите. Различни допълнителни разходи по механизма за засилено сътрудничество ще бъдат понесени на равнище ЕС.
Ще има ли друго значително въздействие?
Основното въздействие на предпочетения вариант е свързано с опазването на правата и интересите на потребителите и на предприятията и със защитата на основните права онлайн.
Пропорционалност?
Предпочетеният вариант би отговорил на целите на инициативата, без да превишава необходимото за разрешаването на идентифицираните проблеми. Разнородният подход в отделните държави членки не може да гарантира подходящо равнище на защита на гражданите в целия Съюз, а надзорът на услугите би останал непоследователен.
Г. Последващи действия
Кога ще се извърши преглед на политиката?
Създаването на система за събиране на данни и наблюдение само по себе си е едно от основните въздействия, които се преследват с предпочетения вариант. Това включва както повишената способност за наблюдение и отчитане на функционирането на сътрудничеството между органите на държавите членки, така и надзора на цифровите услуги. Преразглеждането следва да се извърши в срок от 5 години от влизането в сила, но самата структура на надзорната система ще включва редовни доклади.